

Vapaakappaletoiminta Suomessa

Vapaakappaletoiminnan tarkoituksena on kansallisen julkaisu- ja tuotannon säilyttäminen ja saattaminen tutkijoiden ja muiden tiedon tarvisijoiden käyttöön nyt ja tulevaisuudessa. Vapaakappalekokoelmissa säilyy myös sellainen aineisto, joka muuten katoaa saatavilta nopeasti ja jota muut kirjastot eivät talleta.

Kansalliskirjaston ja julkaisualan toimijoiden tehtävä on yhteistyössä tallettaa kotimainen julkaisu- ja tuotanto tutkijoiden ja muiden tarvisijoiden käyttöön. Toiminta perustuu lakiin kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä (1433/2007).

Vapaakappaleiden tallettaminen koskee painotuotteita, äänitteitä ja muita tallenteita sekä verkkoaineistoa.

Luovutusvelvollinen on:

valmistaja, kun julkaisu tai tallenne on valmistettu Suomessa

julkaisija tai kustantaja, kun se valmistaa itse tai valmistuttaa ulkomailla tuotteita, jotka on tarkoitettu levitettäväksi Suomessa

maahantuoja, kun julkaisijalla tai kustantajalla ei ole toimipaikkaa Suomessa

verkkoaineistojen osalta luovutusvelvollisuus on *verkkojulkaisijalla*. Verkkojulkaisijoiksi katsotaan myös aineistojen välittäjät, verkkokirjakaupat ja verkkomusiikkikaupat.

Luovutettavat aineistot ja kappalemäärät:

kirjat, aikakauslehdet, sarjat, kartat ja nuotit
(6 kpl)

pienpainatteet (2 kpl)

sanomalehdet (1 kpl)

äänitteet, videopelit ja muut tallenteet (1 kpl)

digitaaliset kirjat, lehdet, kartat, musiikki yms.
luovutetaan osoitteessa

luovutuslomake.kansalliskirjasto.fi.

Tarkemmat aineistoesimerkit löytyvät Vapaakappaletoimiston verkkosivuilta osoitteessa kansalliskirjasto.fi/vapaakappaletoimisto.

Aineistot säilytetään kulttuuriaineistolain mukaisesti Kansalliskirjastossa ja muissa vapaakappalekirjastoissa, joissa ne ovat tutkijoiden ja muiden tarvitsijoiden käytettävissä.

Kirjat, aikakauslehdet, sarjat, nuotit ja kartat tulevat kaikkien vapaakappalekirjastojen kokoelmiin. Sanomalehdet, äänitteet ja tallenteet säilytetään vain Kansalliskirjastossa, pienpainateaineisto Kansalliskirjaston lisäksi Turun yliopiston kirjastossa.

Verkkoaineistot ja Kansallisen audiovisuaalisen instituutin (KAVI) arkistoimat aineistot ovat käytettävissä vapaakappaletyöasemilla kaikissa vapaakappalekirjastoissa sekä Eduskunnan kirjastossa ja KAVI:ssa.

Julkaisut kuvaillaan soveltuvin osin kansallisbibliografia Fennicaan ja kansallisdiskografia Vio-
laan. Kotimaisen julkaisutuotannon vuositilastot perustuvat painotuotteiden ja tallenteiden osalta vapaakappalekartuntaan.

Yhteystiedot

Kansalliskirjasto
Vapaakappaletoimisto
PL 15

00014 Helsingin yliopisto
vapaakappale@helsinki.fi

p. 02941 44321

kansalliskirjasto.fi/vapaakappaletoimisto